

Rožbah, zidanica grofa D(Avernasa, kjer se je še pred kakimi 20 leti
maševalo.

Vinerje, Gortonov vinograd, kjer se še hrani mašna oprema

Bresternica na Gurkovskem, še mašujejo krški kanoniki, kadar sem pridejo

Nasproti Felleberjevem otoku na Dravi pri Kamenici, ob veliki cesti
stoji starinski križ sezidan l.1444.

Slov.gospodar, l.1879, 340.

Cela cerkev v vsej svoji dolgosti gotška z oporniki ob fasadi na oglih, eden tudi ob sev. steni. Zvonik v spodnjem delu tudi star. Vsi svodi vrženi dol in nad meščeni z baročnimi (plitve kupole). Vsak svod poslikan sredi 18.stol. inters. iluzionistične slikarije. V prezbiteriju napis I.S.F. Brollu popravil. Slike samo deloma plesnive.

Več čednih nagrobnih spomenikov.

Stene neokusno marmorirane, naj se da samo en ton.

Krasni rokoko oltar i, stara polihromacija in lepe slike sr.18.stol. samo malo preperel firnež.

Stele, LX, 6.4.1923, str.1 -1.

Na drugem loku od oltarja 3 črne črke I.S.F. vendar ne prvotne. Vse je bilo preslikano po Brollu. Tehnično je bila prva slikarija delana precej na suho, z vodo se izmije prav do ometa. Čiščenje je mogoče samo na suho (s kruhom). Preslikave gredo na suho proč: spodnja slikarija ne prenese vode. Tudi na suh se maže. Ton prvotnih slik izredno fin pastel, ohranjenega prav malo. Izgleda, da sta prvi dve kupoli pri oltarju slikani od drugega mojstra kot zadnji dve. Sv. Martin škof v gloriiji v 3 kupoli ima tipičen obraz slikarja kapele sv.

Franč. Ksav. v Olimlju. Od istega bi bilo tudi zadnja kupola, vendar obe precej preslikani po Brollu.

Pod streho v ladji star zid vje. Nad korom obris dveh oken in omet okrog njih v šilastem loku. Zdi se, da je bila ladja gotško obokana. Sledovi obokov

na preziteriju. Vidijo se vrhovi zaključnih oken. Ladja ima nad juž. kapelo še ohranjen gotski zidec. Prezbitერიj, ki je enako širok kot ladja je enako višji od svojega zida, je nedvomno starejši kot ladja.

Profil na prezbitერიju na oglu, kjer se prezbitერიj stika z ladjo je v žlebu ležeč lev. Ker gre prvotno lice tu nazaj za ladjo, je to dokaz, da je prezbitერიj stal prej kot ladja. Vidi se tudi podrt opornik. Na steni ob kapeli sled nerazločnih slikarij. V novi steno nad sedanjo kapelo je vgrajenih več gotških reber. Ker je ladja tako ozka, je skoraj bolj verjetno, da imamo ostanek romanske ladje, ki je bila pozneje kot prezbitერიj povišana do višine prezbitერიja. Na obokanje kažejo tudi oporniki ob ladjinem zidu ali fasadnih oglih.

Stele, LXXXII, 8.10.1934,
str.38-40.

Amon Karl, slikar iz Gradca, roj.1798, umrl 1843 pri sv. ⁴etru pri Mariboru, je s freskami poslikal cerkev v Kamnici.

J.Wastler:K.Lex.str.2.

Barokizirana gotska stavba s tremi poveznjenimi nepravilnimi kupolami oboka, poslikane. Vzh. dve najbližje Laubmann, zap.dve iluzionistično naprednejši. Trasen dobro polihromiran in pozlačen vel.oltar s posnetkom Marije Celske nad njo slika sv. Martina, po mojem Strauss. Oltar sv. ⁴enjega telesa v ka eli na juž.strani ladje ima dobro sliko Zadnje večerje in odlične bele kipe angelov in sv. Izidorja. Po vsem Laubmannovo delo, če ne pa vsekakor eno najboljših baročnih del pri nas. V kapeli sv. R. telesa je na steni vzdana plošč o zgodovini Kamnice: Kamnica je prastara župnija, ki se že l.1093 omenja v listinah ...Gaumniz. L.1532 opustošijo Turki cerkev s okopaljšem. 1535 21.10. jo zopet posveti lavant. škof Filip. 1654 se ustanove bratovščine bresvetega R.telesa 1745 . 1771 kot župnik je tu l.1695 v št. Lovrencu na Pohorju rojeni Jakob Kokl. 1746 preurede dotlej gotsko cerkev v baročno. 1748 in 1753 jo slikata neznana slikarja ^{poslatar} 1767 postavita gl.oltar in prižnico kitarja Jožef Holzinger in Widmann iz Ma-robira. 1751 povišajo prv otni zvonik za polovico 1769 ustoličijo Marijo Celsko na oltar. Na sev. steni visi slika pl.o. ca 50 x 70 (vis.) predstavljajoča M. vstop v tempelj. M.ogofirana kom ozicija, tipičen L.ayer v spodnjem delu precej res-tavrirana. V predprostoru zakristije pl.o. do kolen križ noseči Jezus v rdeči suknji in plavem plašču. Velikost ribl. kot prejšnja. Utegne biti prav tako(dober!) La-yer.

Listine omenjajo kot vikarja l.1554 "achtigala Petra. L.1461 pa kaplana Geor
Ign. Orožen: Das Dekanat Neukirchen, l.1893, str. 590.

Vizit. poročilo o cerkvi iz l.1528(str. 578)

L.1532 so Turki napadli c. in jo onečastili, zato jo je bilo ~~xxxxx~~ treba na-
novo blagosloviti(str.579) Poročilo pravi, da so blagoslovili troje oltarjev
gl.oltar sv. Martina, na levi M.B., Ane ~~inxxxxxxxtatikev~~, na desni sv.
Miklavža.

Tedaj so blagoslovili tudi pokopališče in dvoje zvonov.

V Strassburškem urbarju iz l.1545 pa je poročilo:..... So hat die Pharr 3
Filial zu Sannt Urban, zu Sannt Kunigundt vnnd zum hl. Kreutz....(str.580)

L.1695 so predstavili oltar sv. Augustina(laut Kirchenrechnung)

Vizit. protokol iz l.1703 pravi:" Altaria habentur 5, quorum summum in hon.
S. martini erectum et consecratum est, 2.SS.Augustini et Luciae ante 7 annos
erectum et consecratum, 3.B.M.V. ante 5 annos inovatum, consecratum est,
4. S.Michaelis Arch. consecratum, 5.SS. Corporis Christi ante 9 annos erectum,
non consecratum.-Campanae tres omnes benedictae. Sacristia ante 5 circi-
ter annos noviter.....str.581.

Ign.Orožen: Das Bisthum und die Diözese Lavant, l.del,1875,
str.578 -580.

L.1874 je cerkev dobila nov Marijin tron, katerega je napravil domači
umetnik Jurij Čuček, pozlata v Mariboru

Slov. gospodar, l.1874, str. 201.

Cerkev je bila prvotno zidana v gotskem slogu, očemer pričalo podporni stebri in šilasta okna, ki pa so sedaj večjidel razidana ali predelana. V prejšnjem stoletju je bila cerkev temeljito prenovljena ne glede na prvotni slog. Na vsh. strani prizidana kapela Rešnj. Telesa je gotovo poznejšega datuma, ker se l. 1697 imenuje nova kapela.

Cerkev ima 5 oltarjev: gl. oltar sv. Martina in trije stranski: Lucije, Mihaela, Rešnj. Telesa.

Prezbiterij in pol. cerkev je poslikal župnik Mihael Čuk pred pribl. 100 leti (~~koncem~~) Na enak način je neznan slikar preslikal še drugi del ladje. L. 1868 je Brolo popravil slikarijo in nanovo poslikal kapelo Rešnj. Telesa. Trije zvonovi v zvoniku: najstarejši je vlit l. 1600.

Est oltarja sv. Mihaela in Lucije sta morali ~~stajati~~ biti kapeli proti stoječi kapeli blizu cerkve. Tako je kapela sv. Lucije stala na Lurijinem hribu, kjer se še sedaj vidijo ostanki zidovja. Pozneje so Lucijino podobo prenesli iz kapele v cerkev, kapela pa je razpadla.

L. 1532 so Turki cerkev oskrunili, zato jo je lavant. škof Filip nanovo posvetil l. 1535.

Slov. gospodar, l. 1879, str. 332.

Ime ~~Kamnice~~ nasledimo že l. 1093. Iz neke listine, katero datira Kos "med letom 1096 in 1105", zvemo, da je Spanheimovec Hartwik, sin grofa Engelberta I., od l. 1105 do 1126 škof rezenski, še kot solnograški stolni prošt sveto-pavelskemu samostanu podaril pod pogojem užitka do smrti dvor in cerkev v Marki, in sicer v Kamnici s posestvi, podložniki, njivami, vinogradi in drugimi stvarmi, katere je podedoval na isti (severni) strani reke Drave. Iz navedenega pa sklepamo, da je imenovali Hartwik cerkev v Kamnici sezidal, ako je ni že po smrti svojega očeta Engelberta (+ l. apr. 1096) že obstoječe podedoval. Verjetno je, da je tudi Hartwik preskrbel svoji cerkvi župnijske pravice, fundiral pa župnije ni on, ampak solnograški nadškof s tem, da ji je odkazal "partem congruam", potrebne dohodke in desetine. To se je zgodilo ~~mnxx~~ mnogo prej, kakor slišimo kaj o Mariboru. Tudi prej, kakor slišimo o jareninski župniji, več kakor 600 let je razlike. Zato pa smo že prej omenili našeprepričanje, da je prvotna tukajšna pražupnija obsegala tudi poznejšo jareninsko župnijo, kar nas tudi prepriča ako si ogledamo zemljevid naših pražupnij in primerjamo velikost drugih pražupnij z obširnostjo mariborske in jareninske. Tudi naslov kamniške cerkve nas navaja k visoki starosti njeni. Cerkve, ki so posvečene sv. Martinu, spadajo k najstarejšim našim cerkvam - seveda so tudi izjeme.

M. Ljubša: Zemepisni razvoj sedanjih lavantinskih župnij na levem bregu Drave do Jožefa II.

ČZN. XIX. 1924. str. 67.